

R O M Â N I A
ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 509/2014

Ședința publică din 13 februarie 2014

Asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la data de 23 decembrie 2011, pe rolul Tribunalului București, secția a IV-a civilă, sub nr. 77762/3/2011, reclamantul I.L. a solicitat, în contradictoriu cu pârâții SC O.T. SRL, D.C.D. și R.P., ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună obligarea pârâților, în solidar, la plata sumei de 1.000.000 lei, reprezentând prejudiciul adus reclamantului, prin susținerile calomnioase și insultătoare din cadrul emisiunilor D.D.D., difuzate de postul de televiziune O.T.V., în datele de 16 iunie 2011, 03 august 2011, 10-11 octombrie 2011, 11 octombrie 2011, emisiune desfășurată după orele 20.00, 12-13 octombrie 2011 și 13-14 octombrie 2011, susțineri ale pârâților D.D., în calitate de realizator al emisiunii, și R.P., în calitate de invitat al emisiunii; obligarea pârâților să publice, pe propria cheltuială, dispozitivul sentinței civile ce se va pronunța și obligarea, în solidar, la plata cheltuielilor de judecată.

Pârâții SC O.T. SRL, în insolvență, și D.C.D. au formulat întâmpinare, prin care au invocat, în ceea ce o privește pe pârâta SC O.T. SRL, excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată, raportat la dispozițiile art. 109 alin. (2) coroborat cu art. 720¹ C. proc. civ.; excepția prematurității cererii de chemare în judecată, raportat la aceleași dispoziții legale; excepția inadmisibilității acțiunii, raportat la dispozițiile art. 36 din Legea nr. 85/2006 și la împrejurarea că pârâta menționată se află în stare de insolvență; excepția inadmisibilității acțiunii, motivat de împrejurarea că reclamantul nu a urmat căile legale specifice, raportat la legislația specială în domeniul reglementării dreptului la imagine. Pârâțul D.C.D. a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive. Pe fond, au solicitat respingerea acțiunii.

La termenul din 21 noiembrie 2012, Tribunalul a respins cererea de suspendare a cauzei, apreciind că nu sunt îndeplinite condițiile art. 36 din Legea nr. 85/2006; a respins excepția prematurității acțiunii, determinat de obiectul cauzei, întemeiat pe răspunderea civilă delictuală, reglementată de art. 998-999 C. civ., și care nu presupune o procedură prealabilă; a respins excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului D.C.D., reținând că susținerile invocate în argumentarea excepției reprezintă apărări de fond, pe care urmează să le analizeze odată cu soluționarea fondului cauzei; a respins excepția inadmisibilității acțiunii pentru încălcarea normelor speciale în materia dreptului la imagine și a dreptului la replică, temeiurile de drept invocate în susținerea excepției (art. 52 alin. (1) și (2) din Decizia nr. 220/2011 a C.N.A. și Legea nr. 504/2002) fiind diferite și vizând situații diferite.

Prin sentința civilă nr. 148 din 30 ianuarie 2013, Tribunalul București, secția a IV-a civilă, a admis, în parte, acțiunea, a obligat pe pârâții SC O.T. SRL și D.C.D. la plata, către reclamant, a sumei de 15.000 lei, reprezentând despăgubiri morale, a respins, în rest, acțiunea, ca neîntemeiată, și a luat act că reclamantul nu a solicitat cheltuieli de judecată.

În pronunțarea acestei hotărâri, prima instanță a reținut că, potrivit art. 5 și 6 din Rezoluția nr. 1003 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, privind etica jurnalistică, exprimarea opiniilor jurnaliștilor poate implica comentarii asupra unor evenimente reale, care, deși nu pot fi supuse criteriilor de corectitudine, trebuie exprimate în mod sincer și etc.

De asemenea, conform art. 6 din aceeași recomandare, opiniile referitoare la persoane sau instituții nu trebuie să încerce să nege realitatea faptelor sau a datelor.

În practica C.E.D.O. se apreciază, în mod constant, că exercitarea dreptului la liberă exprimare de către jurnaliști și transmiterea de informații și idei către public, în probleme de interes general, presupun, în egală măsură, responsabilități și obligații. În acest sens, jurnaliștii sunt datori să acționeze cu bună credință pentru furnizarea de informații, în concordanță cu etica jurnalistică (Bladet Tromso and Stensaas împotriva Norvegiei, nr. 21980/1993, Romyana Ivanova împotriva Bulgariei, decizia din 14 februarie 2008).

Art. 30 din Constituția României garantează libertatea de exprimare și libertatea presei, dar aduce limitări acestora, potrivit alin. (6), în sensul că „libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

Alin. (4) din același articol prevede că mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure

informarea corectă a opiniei publice.

După modelul Convenției Europene a Drepturilor Omului, și Constituția României prevede anumite limitări ale drepturilor și libertăților, deci și pentru libertatea de exprimare, în condițiile art. 53.

Curtea Europeană interpretează art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în sensul că regula, într-o societate democratică, este reprezentată de libertatea de exprimare, consacrată în alin. (1), iar excepțiile de la această regulă, prevăzute în alin. (2), sunt de strictă interpretare.

A mai reținut prima instanță că, în timp ce manifestările sau exteriorizările artistice, spre exemplu, nu trebuie să prezinte neapărat un interes public, acesta putând fi și personal, presa este obligată să reflecte numai problematici ce țin de interesul public.

În speță, prin transmiterea, spre difuzare, a acestor materiale, neverificate și nesuținute, ulterior, prin cercetare de către organele abilitate, s-a săvârșit o faptă ilicită, cauzatoare de prejudicii, încălcându-se, grav, drepturi personale nepatrimoniale fundamentale, ocrotite de lege, cum sunt dreptul la onoare și reputație și dreptul la propria imagine.

Astfel, afirmațiile cuprinse în emisiunile difuzate, referitoare la persoana reclamantului, au caracter insultător și calomniator, aducând atingere onoarei și reputației sale.

Dacă, în ceea ce privește afirmarea săvârșirii de către reclamant a unor fapte prevăzute și pedepsite de legea penală, deși acestea nu sunt prezentate concret, ci, doar, afirmate generic, sunt aplicabile principiile stabilite în materie de jurisprudență și practica judiciară, ca și de jurisprudența C.E.D.O., care prevăd că unul dintre corolarele libertății de exprimare, cu referire la persoanele publice, este acela că aceste persoane sunt expuse criticii presei și este specifică activității jurnalistice verificarea vieții sociale și particulare a indivizilor implicați în viața publică, nu aceeași este concluzia pentru afirmațiile cu caracter de insultă, adresate reclamantului.

Tribunalul a constatat perseverența cu care, în aceste emisiuni, s-au relatat fapte jurnalistice, cu concursul unor invitați și care îl priveau pe reclamant, virulența și vehemența acestora situându-se într-un veritabil „crescendo”, devenind de la o emisiune la alta tot mai vehemente.

De asemenea, prima instanță a reținut că, deși reclamantul a solicitat, în mod repetat, un „drept la replică”, acest drept i-a fost refuzat, după cum rezultă din adresele din 22 august 2011, 24-25 octombrie 2011 și 28 octombrie 2011.

Din adresa din 11 noiembrie 2011, rezultă că, urmare a petițiilor adresate, cu referire la emisiunile difuzate în zilele de 11-13 octombrie 2011, „Consiliul a apreciat că, în contextul unei dezbateri de interes public (cazul morții baschetbalistului american C.H., în localitatea Giurgiu), moderatorul a discutat în mod tendențios și într-un limbaj injurios cu invitații din studio despre presupuse fapte și comportamente ilegale și imorale, atât ale dumneavoastră (L.I.), cât și ale membrilor familiei dumneavoastră, fără a solicita dovezi care să probeze afirmațiile acuzatoare (art. 40 alin. (1), (2), și (3) din Codul C.N.A.”, motiv pentru care „Membrii C.N.A. au sancționat postul O.T.V. cu amendă în cuantum de 10.000 lei”, prin decizia nr. 647/08 noiembrie 2011.

În cuprinsul acestei decizii, C.N.A. a reținut: „În esență, la adresa d-lui L.I. au fost formulate grave acuzații de implicare în activități de natură penală, în legătură cu licitații făcute la nivelul Primăriei Giurgiu ori de accedere în funcția de primar, cu sprijinul unui clan considerat de tip mafiot, din municipiul Giurgiu, clanul B. Redăm din raportul de monitorizare al ediției din 10 octombrie 2011: „R.P.: Vă spun că el, L.I., este tatăl mafiei din Giurgiu. El a ieșit primar la ultimele alegeri cu ajutorul clanului B., care a strâns țiganii și i-a dus cu sila la vot. Să nu-mi spună mie povești de adormit copii, că nu suntem proști toți.”

Deși acuzațiile formulate la adresa primarului Iliescu nu au fost susținute cu dovezi, moderatorul emisiunii, dl. D.D., nu numai că nu a făcut niciun demers prin care să solicite astfel de probe, dar, mai mult, a adoptat atitudinea invitaților prezenți în emisiune, care, fără excepție, au susținut vehement ideea potrivit căreia domnul L.I. este „ciociul roșu, tatăl mafiei din Giurgiu, protectorul mafiei de la Giurgiu.”

„R.P.: Vă spun că el, L.I., este tatăl mafiei din Giurgiu. El a ieșit primar la ultimele alegeri cu ajutorul clanului B., care a strâns țiganii și i-a dus cu sila la vot. Să nu-mi spună mie povești de adormit copii, că nu suntem proști toți.”

„D.D.: Să-l ascultăm pe un telespectator care așteaptă demult să stea de vorbă cu noi, domnul C. C. susține că Giurgiu este un oraș normal, în care poți trăi fără grijă. D.D.: Și cum de a murit americanu, dacă e un oraș atât de liniștit? C.: Sincer, nu este adevărat că ne e frică să ieșim din casă. Nu am sunat să iau apărarea la nimeni, dar nu e corect să se mintă așa. R.P.: C., mă auzi? Nu mai spune aberațiile astea că te faci de răs. Tot orașul ăla spune altceva, de trei seri

avem 1.700 de S.M.S.-uri despre ce se întâmplă la Giurgiu. Hai să-ți spun altceva, dacă tot zici că e un oraș liniștit și că nu sunt oamenii speriați: știai că americanii care jucau - mai era un singur american și antrenorul - au plecat din Giurgiu și nu se mai întorc. C.: Asta nu știam, vă cred, dar dvs. în locul lor ați mai fi rămas după incident?”

În decizie s-a constatat că: „În aceeași ședință publică, Consiliul a analizat și emisiunea „D.D.D.” din zilele de 11 și 23 august 2011 și a constatat că ediția din 23 august 2011 a fost transmisă cu încălcarea prevederilor articolelor 34 alin. (1), art. 40 alin. (1), (2), (3) și art. 52 alin. (2) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual”.

Această decizie nu a fost contestată, astfel că fapta prejudicială, săvârșită cu vinovăție, a fost apreciată de Tribunal ca dovedită, procesul verbal pentru aplicarea sancțiunii bucurându-se de forța probantă similară celei de putere de lucru judecat, care caracterizează o hotărâre judecătorească, în ceea ce privește constatarea faptei și a vinovăției.

S-a mai reținut de către Tribunal că niciun principiu statuat de C.E.D.O. și niciun text constituțional, cu atât mai puțin art. 30, invocat, în apărare, de pârâți ca justificare a libertății de exprimare, nu au ca scop să permită presei expunerea atenției publice a unor situații false, de natură a atrage asupra subiectului articolului de presă disprețul și oprobiul public, de a-l face subiectul unor cercetări administrative ori chiar penale.

S-a apreciat că, în ceea ce privește delictele de presă, principala reparație este aceea materială și constă în obligarea pârâților de a publica, în același ziar, un drept la replică, reparație pe care reclamantul nu a înțeles să o solicite.

Persoanele a căror viață privată a fost afectată de acțiuni ale presei pot să obțină repararea prejudiciului în baza art. 998-999 C. civ.

Astfel, pentru a se angaja răspunderea civilă delictuală, se cer îndeplinite cumulativ, potrivit art. 998-999 C. civ., mai multe condiții, respectiv: existența unui prejudiciu, a unei fapte ilicite, a unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu și existența vinovăției celui care a cauzat prejudiciul. Lipsa oricărui element este suficientă pentru a conduce la respingerea pretențiilor.

Potrivit art. 54 din Decretul nr. 31/1954, „Persoana care a suferit o atingere în dreptul său la nume ori la pseudonim, la denumire, la onoare, la reputație, în dreptul personal nepatrimonial de autor al unei opere științifice, artistice ori literare, de inventator sau în orice alt drept personal nepatrimonial, va putea cere instanței judecătorești încetarea săvârșirii faptei care aduce atingere drepturilor mai sus arătate. Totodată, cel care a suferit o asemenea atingere va putea cere ca instanța judecătorească să oblige pe autorul faptei săvârșite fără drept, să publice, pe socoteala acestuia, în condițiile stabilite de instanță, hotărârea pronunțată ori să îndeplinească alte fapte destinate să restabilească dreptul atins”.

Prin urmare, legea consacră un caz particular de reparare a prejudiciului nepatrimonial, fiind menționată situația atingerii dreptului la onoare și la reputație, încălcat, în speță, de pârâți, precum și posibilitatea persoanei vătămate de a cere publicarea hotărârii de condamnare.

Dreptul de a solicita daune pentru prejudiciul moral astfel suferit a fost apărat, de asemenea, și de către Curtea Constituțională în jurisprudența sa (Deciziile nr. 84/2001, 169/2001, 246/2001), însă, în ceea ce privește cuantumul despăgubirilor, acesta este greu de determinat, deoarece nu există un criteriu sigur de referință.

În final, Tribunalul a reținut considerentele C.E.D.O. în cauza *Papaiopol împotriva României*: „Curtea reamintește că necesitatea oricărei restricții a dreptului la libertatea de exprimare trebuie stabilită în mod convingător, având în vedere importanța libertății în cauză (a se vedea, printre altele, hotărârea *Informationsverein Lentia* și alții împotriva Austriei din 24 noiembrie 1993, seria A nr. 276, pct. 35)”.

În continuare, Curtea reține că, dintr-un raționament contrar, „reiese în mod obligatoriu că orice articol care ar putea provoca o oarecare neliniște poate să conducă la o condamnare, ceea ce este, în mod evident, contrar rolului acordat presei într-o societate democratică, de a alerta publicul atunci când este informată cu privire la presupusele fraude ale funcționarilor sau disfuncționalități ale instituțiilor publice [*Goodwin împotriva Regatului Unit*, 27 martie 1996, Culegere 1996-II, p.500, pct. 39, și *Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei* (GC), nr. 21980/93, pct. 59, C.E.D.O. 1999-III]. După cum a declarat Curtea de mai multe ori, libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, una dintre condițiile primordiale ale evoluției sale și ale dezvoltării fiecărei persoane”.

Conchizând, Tribunalul a apreciat că s-a dovedit, prin probatoriul administrat de reclamant, că pârâții SC O.T. SRL (O.T.V.) și D.D.C., în calitate de moderator și unic acționar, în conivență, au acționat împotriva reclamantului cu rea-credință, proferând la adresa acestuia calomnii de natură a conduce la prejudicierea reclamantului, ca urmare a difuzării emisiunilor denigratoare la adresa acestuia, că nu au fost respectate limitele și proporționalitatea dreptului la informare

al persoanelor interesate, astfel că s-a constatat încălcarea garanțiilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Tribunalul a respins acțiunea în ceea ce îl privește pe pârâțul R.P., persoană care a avut calitatea de invitat și căruia nu i s-a cerut, în mod concret și insistent, nicio probă, nici nu i s-a explicat această obligație, sub sancțiunea refuzului televiziunii de a difuza, în continuare, emisiunea la care participa în calitate de invitat, ci a fost încurajat și provocat de către moderator să continue, sugerându-i-se chiar anumite răspunsuri și idei, profitându-se de ignoranța pârâtului.

În ceea ce privește întinderea prejudiciului, în lipsa unor criterii obiective, prima instanță a apreciat, în echitate, având ca reper orientativ și jurisprudența C.E.D.O. amintită, că suma de 1.000.000 lei solicitată pentru toți cei trei pârâți este exorbitantă și că este nedovedit aspectul principal pentru care a fost pretinsă, respectiv afectarea concretă a șanselor reclamantului la obținerea unui nou mandat de primar. S-a mai avut în vedere reținerea vinovăției numai față de doi dintre pârâți, starea de evidentă insolvență în care se găsește pârâta televiziunea OTV, precum și faptul că, pentru aceste fapte, pârâta televiziune a mai primit și alte sancțiuni, de natură a se răsfrânge și asupra patrimoniului pârâtului D.D.C., care are nu numai calitatea de moderator de televiziune, ci și calitatea de proprietar al postului de televiziune.

Ținând seama de toate aceste criterii, Tribunalul a considerat că recunoașterea atingerii aduse de pârâți onoarei și demnității reclamantului reprezintă, prin ea însăși, o reparație morală, care se adaugă celei făcute de alte autorități ale statului, respectiv C.N.A., astfel că acordarea unor despăgubiri morale în cuantum de 15.000 lei, în solidar, în sarcina pârâților D.D.C. și televiziunea O.C.R.A.M. (O.T.V.), reprezintă o reparație justă, echitabilă și proporțională cu faptele reținute în sarcina pârâților.

Ca atare, a dispus obligarea celor doi pârâți la plata sumei de 15.000 de lei, în solidar, către reclamant, reprezentând daune morale, și a respins, în rest, acțiunea.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel pârâții SC O.T. SRL, în insolvență, prin administrator judiciar A.C.S.I.S. Solv Ipurl, și D.C.D., criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

Prin Decizia civilă nr. 168 din 27 iunie 2013 Curții de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, s-a admis apelul declarat de apelanții pârâți, s-a anulat, în parte, sentința civilă apelată, în sensul că, în temeiul art. 36 din Legea nr. 85/2006, s-a dispus suspendarea judecării cauzei în contradictoriu cu pârâta SC O.T. SRL S-au menținut celelalte dispoziții ale sentinței. S-a luat act că apelanții pârâți și-au rezervat dreptul de a solicita cheltuielile de judecată pe cale separată.

În pronunțarea acestei decizii, instanța de apel a reținut următoarele:

I. 1. Contrar susținerilor apelanților pârâți, prima instanță s-a pronunțat asupra excepțiilor invocate de aceștia prin întâmpinare, respingându-le la termenul din 21 noiembrie 2012.

Subsecvent, analizând soluțiile pronunțate de Tribunal, Curtea a constatat că, în mod corect, s-a reținut că nu sunt incidente dispozițiile art. 720¹ C. proc. civ., întrucât cererea cu care a fost învestită instanța nu este una în materie comercială.

Este adevărat că, pe lângă faptele de comerț obiective, a căror comercialitate este independentă de calitatea persoanei care le săvârșește, Codul comercial reglementează și faptele de comerț subiective, care dobândesc caracterul comercial din calitatea de comerciant a persoanei care le săvârșește (calitate pe care o are o societate comercială); pe de altă parte, de vreme ce legiuitorul român a folosit noțiunea de „fapte de comerț”, iar nu de „acte de comerț”, înseamnă că a voit să supună legii comerciale nu numai raporturile rezultate din actele juridice, ci toate raporturile juridice legate de activitatea unui comerciant, deci încălcarea oricărei obligații stabilite în sarcina sa, indiferent de izvorul acesteia, inclusiv răspunderea civilă delictuală. În concluzie, în cazul faptelor ilicite săvârșite de o societate comercială, litigiul este de natură comercială.

Cu toate acestea, pot fi considerate faptele persoanei juridice înseși numai faptele, licite sau ilicite, ale organelor de conducere ale respectivei persoane juridice, în acest sens fiind și prevederile art. 35 alin. (2) din Decretul nr. 31/1954.

Or, în cauză, nu s-a invocat săvârșirea unei fapte ilicite de către organele de conducere ale apelantei pârâte SC O.T. SRL, aceasta nefiind chemată să răspundă pentru o faptă proprie, în temeiul art. 998-999 C. civ. de la 1864 (pentru faptele săvârșite anterior datei de 01 octombrie 2011), respectiv în temeiul art. 1357-1359 din Noul C. civ. (pentru faptele săvârșite ulterior intrării sale în vigoare), ci în calitate de comitent, pentru fapta presupușilor săi, în temeiul art. 1000 alin. (3) C. civ. de la 1864, căruia îi corespunde art. 1373 din Noul C. civ.

Excepția inadmisibilității este neîntemeiată și din perspectiva raportului dintre norma specială și norma generală, deoarece legislația permite (spre exemplu, prin art. 108³, art. 201 alin. (4), art. 241²¹, art. 404 alin. (1)¹ C. proc. civ.), putându-se reține aceasta cu valoare de principiu, un cumul al plății unei amenzi în favoarea statului pentru săvârșirea unei fapte ilicite cu plata unor despăgubiri în favoarea persoanei vătămate prin aceeași faptă.

În mod corect a respins prima instanță și excepția lipsei calității procesuale pasive a apelantului pârât D.C.D., față de dispozițiile art. 30 alin. (8) din Constituție, care prevăd că: „Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii”. De asemenea, potrivit unei soluții unanim admise în practica judiciară și în literatura de specialitate, răspunderea comitentului pentru fapta prepusului nu o exclude pe cea a prepusului. Din contră, s-a stabilit că, pe temeuri diferite și cu fundamentări diferite, comitentul, ca răspunzător garant pentru fapta prepusului, iar prepusul, ca răspunzător pentru fapta proprie față de victima prejudiciului, răspund solidar.

Aceeași soluție rezultă și din dispozițiile art. 40 din Codul de reglementare a conținutului audiovizual, adoptat prin Decizia nr. 220/2011 a C.N.A.: „(1) În virtutea dreptului la propria imagine, în cazul în care în programele audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate au dreptul să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere; dacă acuzațiile sunt aduse de furnizorul de servicii media audiovizuale, acesta trebuie să respecte principiul audiatur et altera pars; în situația în care persoana vizată refuză să prezinte un punct de vedere, trebuie să se precizeze acest fapt. (2) Moderatorii programelor au obligația să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare sau să indice, cel puțin, probele care le susțin, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acuzațiile. (3) Moderatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență”.

Este de menționat că, pentru reținerea calității procesuale pasive, este suficientă existența unei identități între persoana pârâtului și cel despre care se pretinde că este obligat în raportul juridic dedus judecății, astfel încât stabilirea împrejurării dacă, în sarcina pârâtului, există efectiv, iar nu doar se invocă, o obligație de reparare a prejudiciului, ca urmare a săvârșirii unei fapte ilicite, constituie un aspect cu relevanță nu din perspectiva cadrului procesual subiectiv, ci din cea a fondului cauzei, urmând a fi analizată ca atare.

2. În schimb, în mod greșit Tribunalul a respins cererea de suspendare a judecării cauzei, deși, din notificarea din 29 martie 2012 emisă de A.C.S.I.S. Solv, reiese că, împotriva debitoarei SC O.T. SRL, s-a deschis procedura de insolvență în procedura generală, prin sentința civilă nr. 3885/28 martie 2012 pronunțată de Tribunalul București, secția a VII-a civilă, în Dosarul nr. 74879/3/2011, în cursul soluționării cauzei în primă instanță.

Potrivit art. 36 din Legea nr. 85/2006: „De la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra debitorului sau bunurilor sale”.

Prima teză are în vedere toate acțiunile judiciare, referirea la „realizarea creanțelor”, fiind în legătură numai cu executarea creanțelor, de vreme ce s-a folosit imediat după sintagma „asupra debitorului sau bunurilor sale”, specifică fazei executării silite a procesului civil.

De asemenea, având în vedere că, prin art. 36 din O.U.G. nr. 66/2011, s-a prevăzut că: „Prin derogare de la dispozițiile art. 36 și art. 86 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 15 zile de la data luării la cunoștință a hotărârii judecătorești prin care s-a dispus deschiderea procedurii de insolvență a unui beneficiar, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene sunt obligate să demareze activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare prevăzută de prezenta ordonanță de urgență pentru sumele acordate în cadrul contractului/acordului/deciziei de finanțare din fonduri europene și/sau din fonduri publice naționale aferente acestora.”, rezultă că intenția legiuitorului, cu valoare de regulă, este să se suspende acțiunile de stabilire a unor creanțe, indiferent de obiectul lor.

În spiritul facilitării accesului la justiție, constatând că ipoteza normativă a art. 36 din Legea nr. 85/2006 este întrunită numai în privința unuia dintre pârâți, instanța judecătorească trebuie să dispună nu cea mai drastică măsură legală, ci pe aceea care asigură un just echilibru între interesele părților aflate în conflict, respectiv să dispună suspendarea numai raportat la acel pârât.

II. Pe fond, Curtea a reținut, în ceea ce privește situația de fapt, că moartea baschetbalistului american H.C. (decedat la 9 octombrie 2011) de la C.S.S. Giurgiu (echipă al cărei manager este I.S., soția intimatului reclamant I.L.), într-un bar din Giurgiu, a condus la reluarea, în mare parte, din presa centrală („Ev. z.”, „Cotidianul”, „R.”, „R.”, „Antena 3 ” etc.), a unor

informații apărute în anul 2009, în presa locală din Giurgiu (giurgiu-news.ro), privind existența unor legături între autoritățile publice și așa-numita lume interlopă: O.G., cunoscut sub numele de „B.”, l-ar fi sprijinit, în campania electorală, pe primarul PNL, L.I.; drept recompensă, acesta ar fi vrut să-l răsplătească cu titlul de „cetățean de onoare al orașului”, însă ar fi cedat la presiunea opiniei publice; înainte de alegeri, L.I. a ajuns la înțelegere cu C.A., liderul P.N.L., amândoi făcând o vizită acasă la „B.”. Totodată, în aceleași articole de presă și emisiuni de televiziune s-a arătat că primarul L.I. a negat asemenea legături, iar liderul de campanie al PNL a negat, de asemenea, presupusa întâlnire.

În emisiunile postului de televiziune O.T.V., pe lângă aceste informații, au mai fost prezentate și altele, dintre care, prin cererea de chemare în judecată, s-a făcut referire la următoarele: în data de 16 iunie 2011 - Primăria a cheltuit pe spațiile verzi dintr-un sens giratoriu și un scuar 15 miliarde lei din bugetul local; suplimentarea amenajării parcurii adiacente str. M.B. a costat 3,4 miliarde lei; întreruperea emisiei postului O.V.T. în Giurgiu a fost cauzată de intervenția primarului L.I., care a fost comparat cu N.C.; firma de construcții a lui „B.” a făcut un sens giratoriu fără autorizație și licitație, astfel că, după ce niște consilieri locali au făcut plângere penală, primarul i-a impus lui „B.” să doneze această lucrare și să spună că e făcută în onoarea vizitei la Giurgiu a patriarhului D., urmând ca, pentru această donație, să fie numit cetățean de onoare al Municipiului Giurgiu; Primăria a avut legătură cu privatizarea C.E.T. Giurgiu către o firmă controlată de un ofițer K.G.B.; intimatul reclamant are imobile în Florida, Miami și pe Coasta de Azur; în data de 3 august 2011 - Primăria a atribuit un teren de 1.00 mp în parcul din centrul orașului către o societate comercială deținută de un membru al familiei primarului; în datele de 10-11 octombrie 2011 - șeful Poliției Județene, D., a fost schimbat din funcție, când i-a făcut dosar penal lui „B.”, de către șeful P.D.L. Giurgiu, la presiunile primarului Municipiului Giurgiu, „ciocoiul roșu”; în data de 11 octombrie 2011 - apartamentele construite de A.N.L., în Giurgiu au fost date pe șpagă de 5.000 euro; primarul a distrus piețele țărănești din oraș pentru a favoriza afacerile lui „B.” și ale fiului său; primarul a incendiat un shop și a încasat o asigurare de un milion de euro; în datele de 12-13 octombrie - intimatul reclamant i-a dat 500.000 euro lui „B.” la ora 18, în ziua de vot, ca să aducă la vot persoanele de etnie rromă.

În urma alegerilor locale din iunie 2012, intimatul reclamant, aflat în funcția de primar de 16 ani, a pierdut al cincilea mandat în defavoarea unui candidat independent, susținut de P.P.D.D., iar, în urma alegerilor parlamentare din decembrie 2012, a devenit senator în colegiul Giurgiu.

III. 1. Acestea fiind faptele imputate apelantului pârât a fi ilicite, întrucât aduc atingere onoarei și reputației intimatului reclamant, trebuie avute în vedere nu numai prevederile art. 998-999 C. civ. de la 1864, respectiv ale art. 1357-1359 din noul C. civ., ci și cele ale art. 30 alin. (1) din Constituție, conform cărora „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor sunt inviolabile,” precum și dispozițiile alin. (6) ale aceluiași text de lege, potrivit cărora „libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la imagine”. Articolul 31 din Constituție mai prevede că dreptul persoanei, de a avea acces la orice informație de interes public, nu poate fi îngădit și că mijloacele de informare în masă sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.

Libertatea de exprimare este garantată și de art. 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, care, prin paragraful al doilea, permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție, pentru valabilitatea lor. Astfel, s-a prevăzut că „exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora (...)”.

2. În aceste condiții, trebuie avute în vedere principiile care se degajă din jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ce impune realizarea unui just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 și, pe de altă parte, aceea a dreptului la reputație al persoanelor vizate, care, ca element al vieții private, este garantat de articolul 8 al Convenției.

2.1. În soluționarea litigiului, instanța de apel a făcut referire și la hotărârile relevante din jurisprudența C.E.D.O., în cauzele în care pârât figurează Statul Român, respectiv la hotărârile pronunțate în cauza Cornelia Popa împotriva României, hotărârea din data de 29 martie 2011; în cauza Gabriel Andreescu împotriva României, hotărârea din 8 iunie 2010; în cauza Niculescu - Dellakeza împotriva României, hotărârea din 23 martie 2013; în cauza Bugan împotriva României, hotărârea din 12 februarie 2013, prin toate aceste hotărâri, Curtea constatând încălcarea art. 10 din Convenție.

În cauza Sipoș împotriva României, hotărârea din 3 mai 2011, Curtea Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului a constatat încălcarea art. 8 din Convenție, obligând statul să-i plătească reclamantei 3.000 euro pentru prejudiciul moral. De asemenea, o încălcare a art. 8 a fost constatată de instanța de contencios european și în cauza Liviu Petrina împotriva României, hotărârea din 14 octombrie 2008, obligând statul să-i plătească 5.000 euro. În favoarea art. 8 a înclinat balanța C.E.D.O. și prin decizia de inadmisibilitate din data de 15 ianuarie 2013, pronunțată în cauza Mugur

Cristian Ciuvică împotriva României.

3. Aplicând aceste considerații teoretice în cauza de față, Curtea a reținut că trebuie stabilit dacă afirmațiile pârâtului, chiar dacă nu se sprijină pe probe obiective, cel puțin, au fost prezentate ca ipoteze pe care le-a formulat pârâtul în cadrul și în limitele exercițiului liber al dreptului la exprimare, mai concret dacă a pornit de la o informație corectă, cu valoare de premisă, și a ajuns, pe baza unui raționament mai mult sau mai puțin riguros, la o anumită concluzie, cu condiția, în același timp, să nu fi fost de rea credință, iar limbajul folosit să nu poată fi considerat ca fiind excesiv. Prin prezentarea bazei factuale de la care pornește și a modului în care a interpretat-o, jurnalistul lasă cititorului/telespectatorului posibilitatea de a face propria apreciere asupra concluziilor sale, cărora le dă, astfel, caracterul de judecăți de valoare, privite în antiteză cu faptele. Existența faptelor poate fi dovedită, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu poate fi dovedit, motiv pentru care nu poate fi nici imputat celui care le-a expus.

Din această perspectivă, în privința faptelor care au apărut și în restul mass - media centrală, se poate reține că pârâtul, la fel ca și ceilalți jurnaliști, și-a fundamentat opinia pe materialele din presa locală, apărute ca urmare a unor investigații făcute de mai mulți ziariști, a căror valoare este recunoscută de art. 4 din Rezoluția nr. 1003/1993 a Adunării Generale a Consiliului Europei, cu privire la etica ziaristică, deci, pe o sursă credibilă. În plus, relatările făcute pe baza unor informații publicate de alți ziariști constituie un mod de a transmite informații și idei cu privire la chestiunile de interes public.

În schimb, cu privire la alocarea unor fonduri pentru îmbunătățirea calității mediului, luând în considerare obiectivele proiectului „Îmbunătățirea calității mediului și a vieții prin înființarea unui parc situat pe terenul adiacent lacului de agrement de pe strada Unirii și înființarea a cinci spații verzi situate central în municipiul Giurgiu”, precum și sursele de finanțare a lucrărilor menționate în cuprinsul acestui proiect, publicat pe site-ul Primăriei municipiului Giurgiu, care provin, într-o proporție covârșitoare, de la A.F.M., iar nu de la Primăria municipiului Giurgiu, Curtea a reținut că informația a fost denaturată cu rea credință, cu scopul de a susține concluzia caracterului excesiv al cheltuielilor alocate din bugetul Primăriei.

Întreruperea emisiei postului O.T.V., ca urmare a intervenției intimatului reclamant, nu a fost prezentată ca o ipoteză cu un grad ridicat de probabilitate, dedusă pe baza acestei coincidențe, ceea ce ar fi permis telespectatorilor să aprecieze justetea conexiunii făcute, ci ca o certitudine, pentru că informația ar proveni de la alți telespectatori.

În fine, și cu privire la celelalte informații, prezentate tot în termeni de afirmații categorice, fie au fost indicate, drept surse, declarațiile telespectatorilor, care nu au arătat, însă, că ar fi fost de față la anumite evenimente și nici că ar fi văzut anumite documente, fie nu au fost indicate deloc.

De aceea, referitor la informațiile care nu au apărut și în restul presei centrale, instanța de apel a reținut că intimatul reclamant a fost acuzat, în cadrul celor cinci emisiuni, de săvârșirea unor fapte determinate, fără a se furniza o bază factuală suficientă. A menționat că nu este necesar ca aceasta să fie precisă, fiabilă și solidă, cu aceeași forță probantă ca cea care ar conduce la condamnarea sa de către o instanță judecătorească, fiind suficient ca judecata de valoare, reprezentată de raționamentul deductiv al ziaristului, să nu fie excesivă, fiind lipsită total de fundament.

Deși trebuie avut în vedere și faptul că limitele critice acceptabile sunt mai largi în cazul persoanelor publice față de individul obișnuit, pentru că, spre deosebire de cel din urmă, politicianii trebuie să accepte, în mod inevitabil și conștient, verificarea strictă a activității lor, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță, absența unei minime baze factuale și denaturarea sa depășesc aceste limite.

Pe de altă parte, limbajul folosit nu poate fi considerat excesiv, având în vedere și întreg contextul dat de informațiile apărute în presă, cu privire la intimatul reclamant.

În consecință, Curtea a constatat că nu se poate reține că jurnalistul și-a exercitat un drept prevăzut de Constituție, și anume dreptul la exprimare, ceea ce ar constitui o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei, astfel încât, sub aspectul moderării celor cinci emisiuni, cu încălcarea art. 40 alin. (2) și (3) din Codul de reglementare a conținutului audiovizual, adoptat prin Decizia nr. 220/2011, sunt întrunite elementele răspunderii civile delictuale, astfel cum această instituție este reglementată de art. 998-999 C. civ. de la 1864, respectiv art. 1357-1359 din Noul C. civ.

Discreditarea, cel puțin, în fața unei părți dintre apropiați, colegi de partid și opinia publică, este inerentă imputării unor asemenea fapte pe un post de televiziune, astfel că nu prezintă relevanță împrejurarea dacă s-a mai produs încă un prejudiciu, constând în afectarea carierei politice a intimatului reclamant, acesta din urmă, de altfel, nefiind nici invocat.

4. Daunele morale se stabilesc prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, importanța valorilor morale lezate, măsura în care acestea au fost lezate, toate aceste criterii cu referire la practica C.E.D.O.. Quantumul acestui prejudiciu trebuie să se raporteze la gradul de gravitate al faptei ilicite și să fie unul echitabil și rezonabil, astfel încât să dea satisfacție celui ce a suferit un prejudiciu, iar cel ce a creat acel prejudiciu să fie conștient de suferința morală creată.

Constatând, pe de o parte, că, în mod greșit, prima instanță a reținut, drept criterii de cuantificare a prejudiciului, numărul părților în privința cărora a constat existența vinovăției și starea de insolvabilitate în care se găsește pârâta, dar, pe de altă parte, și numărul acuzațiilor aduse intimatului reclamant fără nicio bază reală, care, combinate cu prezentarea unor date ce circulau la acel moment în presă, erau de natură să creeze o aparență de veridicitate din cauza confuziei produse, Curtea a apreciat quantumul sumei acordate de prima instanță justificat, sumă de 15.000 lei constituind o satisfacție suficientă și echitabilă.

Față de aceste considerente, reținând nelegalitatea hotărârii atacate numai sub aspectul învederat, Curtea, în temeiul art. 296 C. proc. civ., în forma în vigoare la data sesizării primei instanțe, a admis apelul declarat de pârâți, a anulat, în parte, sentința civilă apelată, în sensul că, în baza art. 36 din Legea nr. 85/2006, a dispus suspendarea judecării cauzei, în contradictoriu cu pârâta SC O.T. SRL, menținând celelalte dispoziții ale sentinței.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs pârâțul D.C.D., criticând-o pentru următoarele motive:

- Decizia Curții de Apel București nu cuprinde motivele pe care se sprijină și cuprinde motive contradictorii ori străine de natura pricinii (art. 304 pct. 7 C. proc. civ.).

- Hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal, fiind dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii (art. 304 pct. 9 C. proc. civ.).

I. O primă critică de nelegalitate, pe care recurentul a adus-o hotărârii primei instanțe, a constat în aceea că Tribunalul nu s-a pronunțat asupra excepțiilor invocate de acesta, deși excepțiile au fost puse în discuția părților, în ședință publică.

În aceste condiții, aprecierea instanței de apel, în sensul că Tribunalul s-a pronunțat asupra excepțiilor, este fără niciun fundament, sentința criticată neavând nicio motivare în acest sens, cu toate că dispozițiile art. 137 alin. (1) C. proc. civ. obligau prima instanță să se pronunțe, cu prioritate, asupra excepțiilor invocate de pârât, înainte de a proceda la analiza fondului litigiului.

Nelegalitatea deciziei Curții de Apel rezultă și din modul în care este motivată această hotărâre, prin raportare la elementele expuse mai sus. Deși, instanța de apel consideră că toate excepțiile invocate de pârât în fața Tribunalului au fost soluționate de această instanță, totuși, pentru a acorda o aparență de legalitate soluției presupuse a primei instanțe, a reluat apărările pârâțului și a motivat respingerea lor.

Această practică este deosebit de periculoasă, lăsând iluzia unei judecăți reale, în fond, deși judecata în primă instanță asupra excepțiilor nu a existat.

Mai mult, dacă ar fi admis că, într-adevăr, Tribunalul nu s-a pronunțat asupra excepțiilor invocate, instanța de apel ar fi trebuit să admită și acest capăt al cererii de apel, urmând a proceda în consecință, cu trimiterea cauzei, spre rejudecare, sau, dacă ar fi găsit oportun, cu reținerea cauzei spre soluționare, cu modificarea sentinței apelate. Curtea de Apel nu a procedat în acest sens, motivând o soluție nemotivată a primei instanțe.

II. În susținerea acestui motiv de recurs, pârâțul reiterează criticile formulate în cadrul motivului precedent, în legătură cu neanalizarea excepțiilor invocate în primă instanță, de către Tribunal, și examinarea acestora de către instanța de apel, susținând, totodată, motivarea contradictorie a instanței care a pronunțat decizia recurată. Arată recurentul, sub acest aspect, că, de vreme ce a considerat că prima instanță s-a pronunțat asupra excepțiilor în discuție, Curtea nu trebuia să procedeze la soluționarea acestora. Excepțiile nu vizau judecata în apel, ci pe cea din prima instanță.

În continuare, recurentul invocă excepția lipsei calității procesuale pasive, arătând că postul de televiziune O.T.V., precum și emisiunile televizate, în care s-ar fi adus eventuale atingeri imaginii intimatului reclamant, aparțin SC O.T. SRL. Prin urmare, orice eventuală răspundere ar aparține numai titularului postului de televiziune care produce emisiunea în cadrul căreia au avut loc pretinsele încălcări ale drepturilor reclamantului, iar nu moderatorului acesteia, care este un simplu prepus al societății și care, în timpul emisiunilor, nu acționează în nume propriu, ci în numele și pe seama societății menționate.

În fața terților telespectatori numai persoana juridică poate răspunde pentru actele și faptele sale, iar prepușii acesteia

pot răspunde numai în fața societății, în limitele mandatului sau ale legii (art. 72, 73 din Legea nr. 31/1990).

Mai mult, reclamantul, în motivarea acțiunii îndreptate împotriva recurentului pârât, indică art. 1000 alin. (3) C. civ., ca temei de drept. Or, acest text legal reglementează tocmai instituția juridică a răspunderii comitentului pentru fapta prepusului, ceea ce, în cazul de față, ar reprezenta răspunderea Ocram Televiziune S.R.L. pentru fapta prepusului său, respectiv a pârâtului D.C.D.

Rezultă din textul de lege că răspunderea nu aparține pârâtului, cu atât mai mult cu cât reclamantul a înțeles să-și formuleze acțiunea în acest mod, motiv pentru care, în temeiul art. 129 alin. (6) C. proc. civ., instanța era ținută să se pronunțe asupra cererii în forma și cadrul stabilite de reclamant.

Pe de altă parte, recurentul pârât nu justifică legitimare procesuală pasivă și în raport de dispozițiile art. 33 alin. (4) și art. 40 din Decizia nr. 220/2011 a C.N.A., texte de lege invocate în fața primei instanțe, dar neanalizate. În consecință, prin neexaminarea excepției de către Tribunal, pârâtul a fost privat de primul grad de jurisdicție, sub acest aspect. Soluția Curții de Apel nu aduce niciun remediu acestei situații, perpetuând soluția nelegală a primei instanțe. Recurentul arată că debaterile televizate, avute în vedere de intimatul reclamant, priveau o persoană publică și o temă de interes public, general. Ca atare, devin incidente prevederile art. 33 alin. (4) din actul normativ ante-menționat.

De asemenea, nu poate fi tras la răspundere pentru fapte pe care nu le-a săvârșit, cum ar fi afirmațiile invitațiilor prezente în emisiunile respective, în acest sens fiind dispozițiile art. 40 din Decizia nr. 220/2011 a C.N.A., care reglementează, expres, obligațiile participanților la emisiunile televizate, distinct pentru calitatea fiecăruia - moderator, invitat etc.

Solicită admiterea excepției lipsei calității procesual pasive și, în consecință, respingerea cererii de chemare în judecată.

III. Decizia Curții de Apel este contradictorie și conține motive străine de natura pricinii. La paginile 17 și 18 din hotărârea recurată, instanța de apel reproduce o dispoziție legală ce nu are nicio legătură cu prezenta cauză, după care interpretează art. 36 din Legea nr. 85/2006 în sensul că ar privi executarea silită împotriva societății aflate în procedura insolvenței.

Cu toate aceste argumente contradictorii, Curtea ajunge la o concluzie corectă și legală, și anume că dispoziția specială din Legea insolvenței nu permite declanșarea altor acțiuni - în afara procedurii speciale - împotriva patrimoniului societății debitoare.

Un alt exemplu de motivare contradictorie se regăsește la pagina 29 a deciziei recurate, unde instanța de apel menționează greșeala primei instanțe, cu privire la cuantificarea prejudiciului presupus a fi fost adus intimatului reclamant, dar, în mod paradoxal apreciază quantumul sumei acordate de Tribunal ca fiind justificat.

În aceste condiții, motivarea hotărârii recurate nu numai că prezintă motive ce nu țin de litigiul în cauză, dar este contradictorie și face imposibilă verificarea raționamentului în urma căruia instanța a admis, în parte, apelul declarat.

IV. Prima instanță a procedat la o analiză excesivă asupra fondului litigiului, deși nu verificase dacă se poate evoca fondul cauzei, pe de o parte, iar, pe de altă parte, fără a fi administrat un probatoriu adecvat. În principal, concluziile la care a ajuns Tribunalul derivă din deducții și prezumții. Singurele probe avute în vedere sunt înscrisurile depuse de intimatul reclamant ca emanând de la C.N.A. Or, aceste înscrisuri, în măsura în care corespund realității, sunt nerelevante în cauză, de vreme ce privesc un raport juridic de autoritate publică, în materia dreptului administrativ, și condițiile respectării unor norme stabilite de autoritatea publică.

Decizia recurată este nelegală, întrucât, deși Curtea a constatat ca fiind greșită modalitatea de determinare a quantumului prejudiciului acordat de către Tribunal reclamantului, ulterior a menținut exact aceeași sumă.

Instanța de apel a procedat în acest sens, deși a dispus suspendarea cauzei față de pârâta Ocram Televiziune S.R.L., ceea ce determină ca atât răspunderea, cât și paguba, să aibă întinderi diferite. În condițiile în care cererea de chemare în judecată viza mai mulți pârâți și diverse acuzații, înlăturarea unora - cum ar fi soluția de suspendare a cauzei în raport cu societatea pârâtă - presupune, automat, o modificare și a spectrului acuzațiilor ce puteau fi reținute în sarcina recurentului. Ca atare, de vreme ce toate datele problemei au fost schimbate de către instanța de apel, menținerea aceleiași obligații și, implicit, a aceleiași răspunderi a pârâtului față de intimatul reclamant este fără fundament legal.

Totodată, întrucât instanța de apel a dispus, strict, obligarea recurentului la repararea prejudiciului, trebuia să constate, în privința acestuia, întrunirea tuturor cerințelor răspunderii civile delictuale - faptă ilicită, culpă, prejudiciu, raport de cauzalitate între faptă și prejudiciu, analiză pe care nu a făcut-o în ceea-l ce privește pe pârât.

Pe de altă parte, respingerea acțiunii față de pârâtul R.P. se întemeiază pe un raționament total opus celui care a determinat instanța să admită acțiunea față de recurentul pârât. Astfel, instanța reține aplicabilitatea principiului in dubio pro reo, în privința pârâtului Radu, în schimb, răstoarnă aceeași prezumție referitor la recurent, considerând, în cazul lui, existența unei acțiuni concertate în dauna intimatului reclamant.

Instanța a ajuns la aceste concluzii contradictorii în baza acelorași probe, respectiv înscrisuri. Este inexplicabil cum afirmațiile unei persoane pot fi considerate nevătămătoare - făcute din ignoranța pârâtului - iar același comportament - dar al altei persoane - este calificat drept intenție de a aduce atingere unei presupuse imagini ce a avut, ulterior, de suferit. În același raport și în aceleași condiții, rezultatul nu poate fi decât același; în mod inexplicabil, însă, ambele instanțe arată contrariul.

În ceea ce privește prejudiciul, Tribunalul a arătat că nu există niciun criteriu în raport de care să se poată analiza întinderea acestuia, urmând a judeca în echitate; raționamentul a fost menținut de către instanța de apel, fiind pronunțată, astfel, o decizie lipsită de temei legal.

În condițiile în care trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, elementele răspunderii civile delictuale, pentru a putea fi antrenată răspunderea pecuniară a recurentului față de intimatul reclamant, iar prejudiciul este incert și nedovedit, în mod greșit, Curtea de Apel a considerat că acțiunea, chiar și în parte, se impune a fi admisă, menținând soluția primei instanțe.

Tot referitor la prejudiciu, deși intimatul reclamant a invocat o gravă atingere adusă imaginii sale, în realitate, situația este cu totul alta. În prezent, într-adevăr, intimatul reclamant nu mai este primarul municipiului Giurgiu, însă este senator în Parlamentul României, ales din circumscripția electorală a județului Giurgiu. Ca atare, se poate constata că toate discuțiile despre persoana publică I.L. nu au produs nicicum un efect negativ asupra carierei politice a intimatului reclamant, dimpotrivă, i-au adus un spor de publicitate.

În acest sens, alegerile parlamentare au la bază sistemul de vot uninominal, ceea ce înseamnă că alegătorii votează omul, iar nu partidul (adică o listă electorală a unui partid). De aici rezultă că persoana intimatului a fost votată la alegerile parlamentare din 09 decembrie 2012, iar nu formațiunea politică din care face parte.

Or, dacă ar fi fost lezată, în vreun fel, imaginea intimatului reclamant este exclus ca acesta să mai fi câștigat o cursă electorală care prezintă o miză și o încărcătură mult mai mari decât cele pentru o funcție de primar. Sporul se poate observa cu ușurință doar prin simpla analiză a funcțiilor îndeplinite: primarul este o autoritate publică locală, de execuție, în timp ce senatorul este membru al Camerei Înalte a Parlamentului, respectiv a autorității legislative, fiind, prin definiție, o autoritate publică centrală. Din toate punctele de vedere, intimatul reclamant a avut doar de câștigat de pe urma publicității de care s-a bucurat în emisiunile postului de televiziune O.T.V. În consecință, pretinsul său prejudiciu nu este doar nedeterminat, dar și inexistent.

De asemenea, recurentul nu a săvârșit nicio încălcare a dreptului la imagine, având în vedere sensul acestei noțiuni, astfel cum este dat și de prevederile din Codul audiovizualului. Esența noțiunii de „imagine” este determinată de vizual, respectiv senzorial, conotații, și de legiuitor, care protejează persoana de difuzarea imaginii sau a vocii, fără acordul său scris, cu excepția situațiilor în care astfel de difuzări, neautorizate de persoana în cauză, răspund unui interes public justificat (art. 31 și următoarele din Codul audiovizualului, conform cărora dreptul la imagine constă în protejarea aspectului fizic, respectiv a vocii persoanelor, prin nedifuzarea acestora fără un acord prealabil).

În speță, nu se poate vorbi despre încălcarea unui asemenea drept, întrucât nu s-au difuzat, în cadrul emisiunilor indicate prin cererea de chemare în judecată, imagini sau voci ale reclamantului, fără acceptul acestuia.

Pe de altă parte, acuzațiile aduse de intimat sunt nefondate, având în vedere că, în realitate, emisiunile respective au constat în opinii dezbătute, respectiv în nemulțumiri privind anumite situații și persoane. Trebuie făcută diferența între opinii dezbătute și nemulțumiri, pe de-o parte, și acuzații, pe de altă parte, atât din punct de vedere semantic, cât și din punct de vedere legal, astfel cum impune și art. 64 alin. (1) din Codul audiovizualului, text legal respectat de recurent.

Astfel, legislația europeană și națională garantează libertatea de opinie oricărei persoane. Art. 10 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că, din libertatea de exprimare, face parte și libertatea de opinie, art. 29 alin. (1) și art. 30 alin. (1) din Constituție fiind în același sens, principiul fiind reluat și de art. 6 din Legea nr. 504/2002, potrivit căruia cenzura de orice fel asupra comunicării audiovizuale este interzisă.

În plus, opiniile dezbătute în cadrul emisiunilor respective ale postului OTV sunt de interes public justificat, în sensul art. 31 coroborat cu art. 32 alin. (3) din Codul audiovizualului, conform cărora: „în sensul prezentului cod, sunt considerate a

fi de interes public justificat orice probleme, fapte sau evenimente care influențează societatea sau o comunitate, în special cu privire la: a) prevenirea sau probarea săvârșirii unei fapte cu incidență penală; b) protejarea sănătății sau siguranței publice; c) semnalarea unor afirmații înșelătoare sau a unor cazuri de incompetență care afectează publicul.” (art. 31 din Decizia nr. 220/2011 a C.N.A.). Potrivit art. 32 alin. (3) din același act normativ, „dreptul la propria imagine nu trebuie să împiedice aflarea adevărului în probleme de interes public justificat.”

În cauză, recurentul a sesizat, public, anumite situații de interes general, fiind vorba despre autorități publice și persoane care ocupă funcții de conducere sau demnități publice. În spiritul legii, protecția persoanelor se impune a fi exercitată diferențiat, după cum persoana respectivă este sau nu deținătoare a unei funcții publice sau exercită ori nu activități de interes public. În speță, opiniile și dezbaterile televizate l-au avut în vedere pe cel care, la acea dată, ocupa funcția de primar al municipiului Giurgiu, fiind, astfel, o persoană publică, ce ocupa o funcție publică și desfășura activități de interes public.

În cazul acestei persoane, marja de suportabilitate a comentariilor și opiniilor exprimate pe seama sa și a activității sale trebuie să fie considerabil mai ridicată decât în cazul unui simplu cetățean, cu atât mai mult cu cât activitățile sale privesc întreaga comunitate, fiind vorba despre probleme de interes public.

În plus, recurentul a informat publicul în condiții de imparțialitate și cu bună-credință, fiind solicitate probe, direct și implicit, chiar de către moderatorul emisiunii. Răspunderea pentru afirmațiile altor persoane nu îi poate aparține, la fel cum intimatul, în calitatea sa, de persoană publică, nu se poate ascunde, sub pretextul unui drept la imagine, de la informarea publicului cu privire la chestiunile de interes general.

Toate temele dezbătute au avut în vedere, strict, probleme legate de funcția exercitată de către reclamant, aceea de primar, precum și de modul în care au fost gestionate fonduri publice. Or, aceste aspecte nu pot fi ignorate sau ținute ascunse față de opinia publică, prin simplul pretext că s-ar aduce atingere imaginii persoanei. În momentul în care a fost investit într-o funcție publică, intimatul, cel puțin implicit, trebuie să fi acceptat că, în chestiunile referitoare la administrație și la funcția pe care o ocupă, evident că va fi expus și va face obiectul unor dezbateri, tocmai pentru că privesc aspecte de interes public general. Or, tocmai aceste probleme, de interes public, au făcut obiectul dezbaterilor televizate, motiv pentru care acuzațiile intimatului sunt nefondate.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 304 pct. 7 și 9 C. proc. civ., recurentul solicitând admiterea căii de atac.

În dosar nu s-au depus întâmpinări.

Analizând decizia civilă atacată în raport de criticile formulate și de dispozițiile art. 304 pct. 5, 7 și 9 C. proc. civ., Înalta Curte constată că recursul este nefondat, pentru următoarele considerente:

I. Criticile referitoare la modul în care instanța de apel a evaluat soluționarea excepțiilor invocate în fața primei instanțe de către aceasta din urmă, la greșita examinare a excepțiilor, direct, în apel și la soluția ce trebuia pronunțată de Curte, sub aspectul în discuție, vor fi examinate de prezenta instanță din perspectiva motivului de casare prevăzut de art. 304 pct. 5 C. proc. civ., întrucât recurentul vizează, prin aceste susțineri, încălcarea unor forme de procedură reglementate sub sancțiunea nulității de art. 105 alin. (2) din același cod.

Motivul de recurs este neîntemeiat.

Prima instanță s-a pronunțat, la termenul din 21 noiembrie 2012, asupra excepțiilor invocate de pârâți, prin întâmpinare.

Astfel cum s-a arătat deja în expunerea considerentelor sentinței, Tribunalul a respins excepția prematurității acțiunii, invocată pentru neurmarea procedurii prealabile a concilierii directe, raportat la obiectul și temeiul juridic ale cererii de chemare în judecată, considerând că răspunderea civilă delictuală nu presupune o asemenea procedură. Este real că pârâții au invocat, pentru aceleași argumente, și excepția inadmisibilității acțiunii, asupra căreia Tribunalul nu s-a pronunțat în mod distinct; cum, însă, considerentele pârâților, în ceea ce privește cele două excepții, sunt comune, pronunțarea asupra excepției inadmisibilității era absolut formală, soluția fiind previzibilă raportat la soluția dată excepției de prematuritate. În plus, încălcarea unei reguli de procedură conduce la anularea hotărârii pronunțate în aceste condiții doar dacă vătămarea produsă părții, prin încălcarea respectivă, nu poate fi înlăturată altfel, conform art. 105 alin. (2) C. proc. civ., deci, dacă nu există un alt remediu pentru parte decât cel al anulării hotărârii. În speță, însă, nepronunțarea de către prima instanță asupra excepției inadmisibilității acțiunii nu a produs nicio vătămare recurentului pârât, de vreme ce, pentru aceleași argumente, pârâții au invocat și excepția prematurității, care a fost analizată de Tribunal. De asemenea, soluția de respingere a excepției de prematuritate a fost determinată de netemeinicia susținerilor pârâților în

legătură cu necesitatea urmăririi procedurii concilierii directe, iar nu de aspecte care să vizeze o eventuală calificare greșită a acesteia, de către părâți, având în vedere că, de regulă, aceleași susțineri ale părții nu pot fundamenta două excepții diferite. Pe de altă parte, excepția inadmisibilității acțiunii pentru neurmarea procedurii concilierii directe a fost analizată și de către Curtea de Apel, părâții primind un răspuns detaliat din partea acestei instanțe asupra apărărilor de ordin procesual formulate în acest sens.

În ceea ce privește excepția inadmisibilității acțiunii raportat la starea de insolvență a părâtei SC O.T. SRL și la dispozițiile art. 36 din Legea nr. 85/2006, deși, în întâmpinare, părâții au formulat aceste susțineri, invocate pe cale de excepție, în fața primei instanțe, la termenul sus-menționat, au formulat cerere de suspendare a cauzei, asupra căreia Tribunalul s-a pronunțat, respingând cererea, determinat de neîndeplinirea condițiilor prevăzute în textul de lege arătat. Este real că prima instanță nu a menționat, pe larg, argumentele pentru care a respins cererea de suspendare, dar acest aspect nu mai prezintă relevanță, de vreme ce, în apel, s-a admis calea de atac declarată de părâți, s-a anulat, în parte, sentința și s-a dispus suspendarea cauzei, în temeiul art. 36 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, în ceea ce o privește pe părâta persoană juridică. Ca atare, cum părâții au obținut câștig de cauză, în apel, asupra problemei suspendării, recurentul părât nu mai prezintă interes să invoce, în prezenta cale de atac, pretinsa greșeală a primei instanțe în legătură cu neanalizarea excepției de inadmisibilitate a acțiunii, generată de starea de insolvență a părâtei SC O.T. SRL

Referitor la excepția inadmisibilității acțiunii, determinat de împrejurarea că reclamantul nu ar fi urmat căile legale specifice pentru repararea prejudiciului care i s-ar fi produs ca urmare a emisiunilor moderate de recurent, respectiv sesizarea părâților pentru acordarea unui drept la replică, la rectificarea sau redifuzare, precum și sesizarea C.N.A. pentru pretinsa încălcare a dreptului la imagine, prima instanță s-a pronunțat asupra acestei excepții, pe care a respins-o motivat de împrejurarea că cele două temeiuri invocate în acest sens, respectiv art. 52 alin. (1) și (2) din Decizia C.N.A. nr. 220/2011 și Legea audiovizualului nr. 504/2002 sunt diferite (față de temeiul cererii de chemare în judecată) și vizează situații diferite.

Prin urmare, prima instanță a examinat excepția în discuție, așa cum, în mod corect, a considerat și Curtea de Apel.

Excepția lipsei calității procesuale pasive a părâtului D.C.D. a fost respinsă de prima instanță, cu motivarea că argumentele formulate în susținerea excepției vizează apărări de fond, care vor fi avute în vedere la soluționarea fondului cauzei. Ulterior, în sentință, Tribunalul nu a examinat afirmațiile părâtului în fundamentarea excepției, astfel încât, din această perspectivă, criticile recurentului sunt fondate, instanța de apel considerând, în mod greșit, că prima instanță ar fi analizat excepția lipsei calității procesuale pasive.

Greșeala de ordin procedural a Curții nu poate conduce, însă, la casarea deciziei recurate, întrucât nu sunt îndeplinite cerințele art. 304 pct. 5 C. proc. civ.

Astfel, deși instanța de apel a încălcat regulile de procedură, considerând că Tribunalul a analizat excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de părâțul D.C.D., această încălcare nu a produs nicio vătămare părâtului, de vreme ce, în calea de atac cu care a fost investită, Curtea a examinat această excepție, expunând, pe larg, considerentele pentru care a apreciat că excepția este neîntemeiată. Prin urmare, nu se justifică soluția de casare a deciziei recurate, în raport de acest motiv.

A mai susținut recurentul că procedeu instanței de apel, de a examina excepții invocate în primă instanță și neanalizate de aceasta din urmă, pentru a surmonta neregulile procedurale ale primei instanțe în acest sens, este nelegal. Critica este neîntemeiată pentru două argumente.

În primul rând, în afara împrejurării că unele dintre excepții au fost deja analizate de Tribunal, în condițiile arătate mai sus, ceea ce înseamnă că instanța de apel nu a făcut decât să procedeze la completarea argumentelor avute în vedere de prima instanță în soluționarea acestora, caracterul devolutiv al apelului permite examinarea excepțiilor, în baza unor elemente proprii, fără desființarea, în prealabil, a hotărârii primei instanțe, în care s-a omis o asemenea analiză sau care cuprinde considerente insuficiente în verificarea apărărilor părții.

Pe de altă parte, în cadrul motivelor de apel au fost reiterate toate excepțiile invocate în dosarul primei instanțe, astfel încât Curtea era obligată să se pronunțe asupra excepțiilor, deoarece ele constituie, alături de celelalte critici, limite ale investiției instanței de control judiciar, de care această instanță trebuie să țină seama, pentru rezolvarea completă a litigiului, în condițiile art. 295 alin. (1) C. proc. civ.

În ceea ce privește „practica periculoasă” a instanței de apel, care, prin examinarea excepțiilor direct în calea de atac, ar „acoperi” neregulile procedurale ale primei instanțe, susținerile nu pot fi primite, atât timp cât nu sunt însoțite de critici

care să justifice și nelegalitatea soluției pronunțate de Curte asupra excepțiilor respective.

A mai arătat recurentul că decizia este criticabilă și din perspectiva rezolvării date apelului în condițiile în care prima instanță nu s-a pronunțat asupra excepțiilor, în sensul că aceasta ar fi trebuit să fie în sensul desființării sentinței atacate, cu trimiterea cauzei, spre rejudecare, la Tribunal, sau de modificare a hotărârii respective. Nici aceste critici nu sunt fondate.

În condițiile art. 297 alin. (1) C. proc. civ., anularea sentinței, cu trimiterea cauzei, spre rejudecare, poate interveni în cazul în care prima instanță nu a intrat în cercetarea fondului litigiului, ceea ce nu este situația din speță, Tribunalul soluționând litigiul pe fondul pretențiilor deduse judecării.

Schimbarea hotărârii, potrivit art. 296 din același cod, are loc pentru cazul în care instanța de apel ar fi considerat că problema supusă cenzurii acestei instanțe a fost soluționată în mod greșit de instanța anterioară. În litigiul de față, însă, Curtea a menținut soluția primei instanțe asupra excepțiilor, mai puțin în ceea ce privește suspendarea cauzei în temeiul Legii insolvenței, astfel încât, raportat la această soluție, nu putea schimba sentința decât în ceea ce privește motivul de apel pe care l-a considerat întemeiat, respectiv cel determinat de incidența art. 36 din Legea nr. 85/2006.

În concluzie, toate criticile referitoare la preținsele nereguli procedurale ale Curții de Apel, în legătură cu excepțiile invocate în fața primei instanțe sunt neîntemeiate.

II. Susținerile referitoare la motivarea contradictorie a deciziei, determinat de împrejurarea că instanța de apel, de vreme ce a considerat că Tribunalul s-a pronunțat asupra excepțiilor invocate în primă instanță, nu trebuia să procedeze la soluționarea lor, sunt neîntemeiate.

În condițiile art. 304 pct. 7 C. proc. civ., motivarea contradictorie presupune fie contradicția dintre dispozitiv și considerente, în sensul că argumentele hotărârii conduc la o anumită soluție în timp ce, în dispozitiv, instanța a pronunțat soluția contrară, fie considerente contradictorii, în sensul că, din unele rezultă temeinicia pretențiilor deduse judecării, iar din altele caracterul nefondat al acestora.

Niciuna dintre aceste ipoteze nu se regăsește în speță.

Examinarea de către Curtea de Apel a excepțiilor invocate în primă instanță constituie, așa cum s-a mai arătat, rezultatul aplicării corecte a dispozițiilor procedurale, care obligă instanța de control judiciar să se pronunțe asupra tuturor motivelor căii de atac cu care a fost investită. Or, excepțiile formulate în dosarul Tribunalului au fost reiterate, prin cererea de apel, în fața Curții, astfel încât această instanță era obligată să procedeze la examinarea lor.

Pe de altă parte, sub aspectul soluțiilor date excepțiilor, dispozitivul deciziei recurate este în deplin acord cu considerentele cuprinse în această hotărâre, instanța de apel dispunând admiterea căii de atac doar în ceea ce privește suspendarea cauzei în contradictoriu cu pârâta aflată în insolvență, soluția fiind fundamentată pe motivele arătate, în acest sens, în cuprinsul deciziei, din care rezultă, fără dubiu, că cererea de suspendare este întemeiată, iar excepțiile formulate în primă instanță nu pot fi primite.

De asemenea, nici între considerente nu există contradicții, pentru fiecare dintre excepțiile analizate, inclusiv pentru cererea de suspendare, Curtea expunând argumente care, unanim, conduc la soluția regăsită în dispozitiv.

A mai menționat recurentul că instanța de apel nu trebuia să se pronunțe asupra excepțiilor întrucât acestea nu vizau judecata apelului, susținere neîntemeiată, de vreme ce acestea au fost reiterate în apel, ca motive ale căii de atac declarate și cu privire la care Curtea era obligată să se pronunțe. Prin urmare, instanța de control nu a încălcat nicio regulă procedurală în acest sens.

Mai mult, unele dintre excepții fiind nemotivate de prima instanță sau motivate insuficient, în mod corect, Curtea, ca instanță devolutivă, a procedat la examinarea acestora.

Susținerile formulate în fundamentarea excepției lipsei calității procesuale pasive nu vor fi examinate de prezenta instanță, întrucât recurentul nu arată, în mod concret, care sunt greșelile instanței de apel în soluționarea excepției, ci se limitează să menționeze că soluția Curții „perpetuează soluția nelegală a primei instanțe” și să reia motivarea excepțiilor, astfel cum a fost prezentată în întâmpinarea depusă în dosarul Tribunalului. Or, obiect al recursului îl constituie hotărârea instanței de apel, în legătură cu care recurentul poate aduce critici, iar nu hotărârea primei instanțe; de asemenea, instanța de recurs nu poate fi asimilată unei instanțe de fond, ca să analizeze, direct, argumentele invocate în susținerea unor excepții sau cereri formulate în primă instanță.

Prin urmare, în condițiile în care recurentul nu menționează argumentele pentru care Curtea de Apel ar fi pronunțat o soluție greșită în cazul excepției lipsei calității procesuale pasive a pârâtului D.C.D., Înalta Curte consideră că această excepție a fost analizată corect de către instanța de apel.

III. Nici susținerile din cadrul prezentului motiv de recurs nu pot fi primite.

În ceea ce privește dispozițiile legale menționate la paginile 17-18 din decizia recurată, acestea au fost avute în vedere de instanță în soluționarea fondului cauzei și nu au nicio legătură cu interpretarea art. 36 din Legea nr. 85/2006 sau cu soluționarea cererii de suspendare formulate în temeiul acestui text de lege.

Pe de altă parte, toate dispozițiile legale invocate în cuprinsul celor două pagini menționate de recurent au legătură cu litigiul dedus judecății, care vizează obligarea la plata daunelor morale pentru atingeri aduse dreptului la imagine, onoarei și reputației persoanei lezate, neputând fi considerate argumente legale străine de natura pricinii (art. 998-999 Vechiul C. civ., art. 1357-1359 Noul C. civ. - răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie; art. 30-31 din Constituția României – libertatea de exprimare, dreptul la informație; art. 8 și 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – dreptul la respectarea vieții private și de familie, libertatea de exprimare).

Referitor la preținsele argumente contradictorii în legătură cu soluționarea cererii de suspendare în temeiul art. 36 din Legea nr. 85/2006, astfel cum recunoaște și recurentul, soluția dată de Curte, sub acest aspect, este favorabilă apelanților pârâți, astfel încât recurentul nu justifică nici un interes să atace considerentele acestei instanțe în rezolvarea dată cererii respective.

Recurentul a invocat motivarea contradictorie a deciziei - pag. 29 - (în realitate, pag. 27) și în ceea ce privește menținerea hotărârii primei instanțe, sub aspectul cuantumului daunelor morale la care a fost obligat acesta.

Critica nu poate fi reținută, întrucât, deși a înlăturat unele dintre criteriile avute în vedere de prima instanță la stabilirea sumei de bani datorate, pe care le-a considerat greșite, Curtea a menținut același quantum, dar în raport de propria evaluare, realizată în legătură cu alte elemente care au determinat instanța să considere că suma de 15.000 lei, acordată și de prima instanță, în favoarea reclamantului, reprezintă „o satisfacție suficientă și echitabilă” pentru partea lezată.

Prin urmare, nu se poate pune problema unui motivări contradictorii a deciziei, în sensul art. 304 pct. 7 C. proc. civ., de vreme ce menținerea, în apel, a cuantumului sumei de bani acordate în favoarea reclamantului de către prima instanță nu este rezultatul valorificării de către Curte a unor criterii avute în vedere de Tribunal, pe care, totodată, instanța de control judiciar le-a înlăturat ca fiind neconcludente, ci este fundamentată pe propria interpretare a acelor elemente pe care le-a considerat determinante în stabilirea cuantumului daunelor morale. În urma acestei analize, Curtea a confirmat soluția primei instanțe numai în ceea ce privește întinderea sumei de bani datorate de pârât, nu și toate criteriile avute în vedere de prima instanță la stabilirea acestei sume.

IV. Susținerile referitoare la „excesiva” examinare a fondului litigiului, în absența verificării de către Curte a posibilității evocării fondului pretențiilor, sunt, de asemenea, nefondate.

Instanța de apel nu a săvârșit nicio greșeală procedurală, în sensul art. 304 pct. 5 C. proc. civ., de vreme ce, mai puțin în ceea ce privește suspendarea cauzei față de pârâta aflată în insolvență, a constatat că excepțiile invocate de pârâți sunt neîntemeiate. Consecința acestei concluzii asupra excepțiilor nu putea determina decât analiza, pe fond, a litigiului îndreptat împotriva pârâtului D.C.D., sens în care, în mod corect, a procedat și Curtea.

Recurentul a invocat și nerelevanța înscrisurilor avute în vedere de instanța de apel la stabilirea răspunderii pârâtului, din perspectiva autorității emitente. Aceste critici nu vor fi examinate de Înalta Curte, deoarece vizează evaluarea probelor în determinarea situației de fapt, incompatibilă, în prezent, cu structura recursului, urmare a abrogării motivului de casare care permitea o astfel de analiză (motivul de casare prevăzut de art. 304 pct. 11 C. proc. civ., abrogat prin art. 1 pct. 112 din O.U.G. nr. 138/2000).

Susținerile referitoare la nelegalitatea deciziei, sub aspectul menținerii cuantumului daunelor morale stabilit de prima instanță, privite de această dată din perspectiva motivului de modificare reglementat de art. 304 pct. 9 C. proc. civ., nu pot fi primite.

Cum s-a arătat deja, nu există niciun impediment legal pentru ca instanța de apel să ajungă la același quantum al sumei datorate de pârât ca și instanța anterioară, dar în baza unui raționament diferit și a evaluării unor alte criterii decât cele avute în vedere de Tribunal.

De asemenea, contrar afirmațiilor recurentului, măsura de suspendare a cauzei, dispusă față de pârâta SC O.T. SRL, prin hotărârea instanței de apel, nu influențează în niciun mod, răspunderea pârâtului persoană fizică pentru propriile fapte, inclusiv din perspectiva cuantificării prejudiciului.

Astfel, raportat la temeiul juridic al cererii de chemare în judecată, pârâta sus-menționată a fost chemată în judecată, în calitate de comitent, pentru fapta prepusului său, respectiv a pârâtului D., iar acesta din urmă pentru fapta proprie. Ca atare, în persoana pârâtului recurent trebuie stabilită, mai întâi, întrunirea condițiilor răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, urmând ca aceasta să atragă, dacă este cazul, răspunderea comitentului, nefiind acceptat raționamentul invers, și anume verificarea răspunderii comitentului și, ulterior, a prepusului. În consecință, autonom de măsurile dispuse de instanță cu privire la comitent, examinarea cerințelor atragerii răspunderii prepusului pentru fapta proprie este absolut necesară în rezolvarea litigiului în contradictoriu cu acesta din urmă, sens în care Curtea, în mod corect, a și procedat. Nu au fost, deci, încălcate, dispozițiile din Noul și Vechiul C. civ., care reglementează răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie, cât și răspunderea comitentului pentru fapta prepusului (art. 998-999, art. 1000 alin. (3) din Vechiul C. civ., art. 1357-1359 din Noul C. civ.).

A mai arătat recurentul că instanța de apel nu a verificat întrunirea tuturor condițiilor răspunderii civile delictuale în persoana acestuia, critică ce se circumscrie motivului de modificare prevăzut de art. 304 pct. 7 C. proc. civ. Critica nu este întemeiată.

Examinarea condițiilor răspunderii civile delictuale în persoana pârâtului D. trebuie realizată de instanța de control judiciar în limitele criticilor aduse prin calea de atac exercitată de persoana interesată, în speță, de pârâtul menționat, care a pierdut procesul în primă instanță. Or, în apel, în ceea ce privește fondul litigiului, s-au formulat critici doar în legătură cu trei dintre elementele răspunderii civile delictuale a pârâtului D., respectiv fapta ilicită, vinovăția acestuia și prejudiciul produs reclamantului, inclusiv din perspectiva întinderii, asupra cărora Curtea s-a pronunțat în limitele motivelor formulate și cu respectarea art. 295 alin. (1) C. proc. civ. Ca atare, nu i se poate reproșa instanței de control judiciar că nu a procedat la o examinare a tuturor cerințelor răspunderii civile delictuale, în speță, că nu s-a pronunțat, în mod distinct, și asupra raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu, de vreme ce apelantul pârât nu a formulat critici și în legătură cu acest element al răspunderii.

În ceea ce privește soluția pronunțată în cazul pârâtului R.P., recurentul vizează, în realitate, hotărârea primei instanțe dată acțiunii îndreptate împotriva acestui pârât, iar nu decizia recurată, în cuprinsul căreia nu se face nicio analiză în legătură cu modalitatea de rezolvare a cererii de chemare în judecată formulate în contradictoriu cu această parte. Or, cum s-a arătat în precedent, în recurs nu poate fi atacată, direct, hotărârea primei instanțe, deoarece nu aceasta formează obiectul căii extraordinare de atac, ci hotărârea instanței de apel. Prin urmare, Înalta Curte nu va analiza susținerile referitoare la modul în care prima instanță a rezolvat acțiunea formulată în contradictoriu cu pârâtul R.P.

Critica privind lipsa de fundament legal al deciziei atacate, în legătură cu stabilirea întinderii prejudiciului, nu poate fi primită. Sub acest aspect, Curtea de Apel nu a avut în vedere criteriile expres prevăzute de lege, întrucât asemenea criterii nu există în cazul cuantificării daunelor morale. S-a referit, însă, la criteriile recunoscute în materie de doctrină și jurisprudență, inclusiv de cea a C.E.D.O., toate raportate la circumstanțele particulare ale speței, enumerând, în acest sens, în cuprinsul deciziei, consecințele negative suferite de persoana lezată, importanța valorilor morale atinse, măsura în care acestea au fost prejudiciate, gradul de gravitate al faptei ilicite, toate cu consecința stabilirii unui caracter echitabil și rezonabil al cuantumului despăgubirilor. Raportat la situația concretă a cauzei de față, Curtea a înlăturat o parte dintre criteriile avute în vedere de prima instanță (numărul pârâților față de care s-a constatat existența vinovăției, starea de insolvabilitate a pârâtei SC O.T. SRL), reținând, însă, alte elemente în raport de care a apreciat asupra întinderii prejudiciului (numărul acuzațiilor aduse intimatului reclamant, fără bază reală, aparența de veridicitate creată ca urmare a acestor acuzații combinate cu datele furnizate, la acel moment, de presă). În consecință, nu se poate considera că decizia recurată este lipsită de temei, de vreme ce, în anumite materii cum este și cazul daunelor morale, în absența unor criterii determinate de lege, soluția cuantificării prejudiciului trebuie raportată la acele elemente recunoscute de practică și doctrină ca fiind relevante în acest scop, sens în care instanța de apel a și procedat.

De asemenea, nu poate fi reținută nici critica referitoare la caracterul incert și nedovedit al prejudiciului.

Absența criteriilor legale de determinare a întinderii despăgubirilor nu conduce, cum s-a arătat mai sus, la neîndeplinirea condiției cu privire la prejudiciu, aceea de fi cert, respectiv ca existența lui să fie neîndoieabilă, sigură și să poată fi evaluat. Conform celor expuse mai sus, instanța de apel a stabilit existența prejudiciului, pe care l-a și determinat, din punct de vedere al cuantumului, la suma de 15.000 lei.

Referitor la nedovedirea prejudiciului, susținerea nu poate fi avută în vedere de această instanță, deoarece vizează

netemeinicia hotărârii, deci, un aspect incompatibil cu structura actuală a recursului.

A mai afirmat recurentul că reclamantului nu i s-a adus nicio atingere a dreptului său la imagine, de vreme ce, chiar dacă, în prezent, acesta nu mai îndeplinește funcția de primar, o exercită pe cea de senator, mult mai importantă, din perspectiva autorității pe care o deține, decât cea anterioară.

Chiar dacă nicio dispoziție procedurală în materia recursului nu prevede, în mod expres, că motivele de nelegalitate ale căii de atac trebuie să vizeze argumentele hotărârii atacate, în fundamentarea soluției, o astfel de cerință rezultă, firesc, de vreme ce obiectul căii de atac îl formează respectiva hotărâre, privită ca un întreg, controlul judiciar purtând atât asupra soluției cuprinse în dispozitiv, cât și asupra motivelor ce o fundamentează.

În speță, instanța de apel nu a stabilit că, prin difuzarea emisiunilor moderate de pârât, s-ar fi adus vreun prejudiciu referitor la viața politică a reclamantului. Dimpotrivă, Curtea a menționat că „nu prezintă relevanță împrejurarea dacă s-a mai produs încă un prejudiciu, constând în afectarea carierei politice a intimatului reclamant, acesta din urmă, de altfel, nefiind nici invocat”, reținând că „discreditarea (reclamantului) (...) este inerentă imputării unor asemenea fapte pe un post de televiziune”.

Ca atare, aserțiunile recurentului nu pot fi primite, întrucât nu vizează argumentele Curții în pronunțarea deciziei atacate, sub aspectul constatării prejudiciului produs reclamantului.

În același sens, nu va fi examinată nici critica referitoare la neîncălcarea dreptului la imagine, așa cum este definit în Codul audiovizualului, adoptat prin Decizia C.N.A. nr. 220/2011, întrucât instanța de apel nu a reținut că, în speță, s-ar fi produs un asemenea prejudiciu, urmare a difuzării vocii sau imaginii reclamantului, fără acordul acestuia.

În continuare, recurentul susține netemeinicia pretențiilor intimatului reclamant, făcând referire la garanțiile conferite de legislația europeană și națională în materia libertății de opinie, la diferența ce trebuie realizată, în sensul art. 64 din Codul audiovizualului, între noțiunea de „opinii și nemulțumiri”, în contrast cu cea de „acuzatii”. Menționează că, în emisiunile vizate de acțiunea reclamantului, au fost dezbătute opinii de interes public justificat, în accepțiunea art. 31 coroborat cu art. 32 alin. (3) din Decizia C.N.A. nr. 220/2011, în legătură cu o persoană publică și activitățile acesteia, de interes public, caz în care marja de suportabilitate a comentariilor exprimate pe seama sa trebuie să fie considerabil mai ridicată decât în situația unui simplu cetățean.

A invocat și buna sa credință în informarea publicului, demersurile efectuate pentru probarea celor susținute în cadrul emisiunilor respective, precum și faptul că nu i se pot imputa afirmațiile altor persoane, făcute cu această ocazie.

Sușinerile recurentului nu pot fi primite, deoarece nu se circumscriu unor critici concrete aduse deciziei atacate. Astfel, partea nu arată în ce constau greșelile instanței de apel în legătură cu aspectele de drept și de fapt enumerate mai sus.

Recurentul menționează anumite texte din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și din legislația națională în materie, fără să arate motivele pentru care consideră că aceste dispoziții au fost încălcate de către instanța de apel.

În plus, Curtea a ținut seama, în pronunțarea hotărârii, de libertatea de exprimare, reglementată și garantată de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de art. 30 din Constituția României, de dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31 din legea fundamentală), dar a reținut, totodată, că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea și dreptul la viața privată a persoanei (art. 30 alin. (6) din Constituția României și art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului), iar dreptul la informare al opiniei publice implică ca aceasta să fie corectă. S-a referit și la limitările aduse libertății de exprimare prin însăși Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Or, recurentul nu a făcut niciun fel de precizare în legătură cu limitele legale ale drepturilor invocate, pe care Curtea le-a avut în vedere la soluția pronunțată.

A mai susținut că, în emisiunile care fac obiectul acțiunii, s-au dezbătut opinii, iar nu acuzații, în legătură cu activitatea reclamantului, care fiind o persoană publică, trebuie să suporte, într-o marjă considerabil mai mare, comentariile făcute pe seama activității sale. De asemenea, informațiile furnizate sunt de interes public.

Conform celor expuse de instanță, în prezentarea situației de fapt, este fără dubiu că, în cadrul emisiunilor moderate de pârât, reclamantului i s-au imputat fapte determinate, cu conținut și consecințe negative, deci, i s-au adus acuzații concrete, nepunându-se în dezbatere simple opinii. În acest sens, Curtea a reținut că, în emisiunile ce fac obiectul acțiunii de față, au fost prezentate următoarele informații: „în data de 16 iunie 2011, Primăria a cheltuit pe spațiile verzi dintr-un sens giratoriu și un scuar 15 miliarde de lei din bugetul local; (...) în datele de 12-13 octombrie, intimatul

reclamant i-a dat 500.000 euro lui B., la orele 18, în ziua de vot, ca să aducă la vot persoanele de etnie rromă”.

Pe de altă parte, instanța de apel nu a contestat natura informațiilor furnizate, ca fiind de interes public, și nici că limitele critice acceptabile sunt mai largi în cazul unei persoane publice decât în cazul individului obișnuit. Dimpotrivă a reținut aceste aspecte în pronunțarea deciziei, constatând, însă, că informațiile referitoare la reclamant, altele decât cele apărute și în mass media centrală, nu au o bază factuală suficientă, iar cele privind cheltuielile alocate de Primărie îmbunătățirii calității mediului sunt denaturate cu rea credință, în scopul susținerii concluziei caracterului excesiv al acestor cheltuieli.

Sub acest aspect, recurentul a susținut buna sa credință în informarea publicului, precum și împrejurarea că a solicitat, direct sau implicit, probe în susținerea faptelor imputate reclamantului, arătând, totodată, că nu poate fi atrasă răspunderea sa pentru afirmații ale altor persoane.

În ceea ce privește buna credință a recurentului în exercitarea dreptului la informarea opiniei publice, Înalta Curte nu poate aprecia asupra acestui element, de vreme ce această susținere reprezintă o simplă afirmație, partea necombătând în niciun mod cele reținute de instanța de apel, în sensul constatării relei credințe. Curtea de Apel a stabilit că informația privind cheltuielile în legătură cu îmbunătățirea mediului, conform proiectului publicat pe site-ul Primăriei, este denaturată cu rea credință, de vreme ce fondurile pentru derularea proiectului provin, în cea mai mare parte, de la A.F.M., iar nu de la primărie, iar, din chiar titulatura proiectului, rezultă că acesta a vizat, în primul rând, amenajarea unui parc pe terenul aferent lacului de agrement din zonă și doar în subsidiar a celor cinci scuaruri. Prin urmare, instanța de apel a motivat concluzia relei credințe raportat la fapte concrete și dovedibile, în timp ce recurentul nu a prezentat niciun argument care să susțină o altă concluzie.

Referitor la probele solicitate de recurent în fundamentarea faptelor imputate reclamantului, critica vizează un aspect de netemeinicie, incompatibil cu structura recursului și, deci, imposibil de examinat de către prezenta instanță.

De asemenea, nici susținerea privind imposibilitatea sancționării recurentului pentru afirmațiile altor persoane nu poate fi primită, întrucât instanța de apel nu a procedat în acest sens, prin decizia pronunțată, răspunderea recurentului fiind stabilită nu pentru simplele afirmații făcute de alte persoane, în cadrul emisiunilor moderate de acesta, sau pentru redarea unor asemenea afirmații, ci, printre altele, pentru că nu a solicitat, în condițiile art. 40 alin. (2) din Codul de reglementare a conținutului audiovizual, probarea lor sau, cel puțin, indicarea probelor deținute de terți asupra faptelor imputate reclamantului.

Având în vedere aceste considerente, Înalta Curte constată că decizia atacată a fost pronunțată cu respectarea dispozițiilor legale în materie, inclusiv a celor de ordin procedural, și motivată corespunzător soluției pronunțate, astfel încât, în baza art. 312 alin. (1) C. proc. civ., va respinge recursul declarat de pârât, ca nefondat, nefiind întrunite cerințele motivelor de nelegalitate prevăzute de art. 304 pct. 5, 7 și 9 din același cod.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de pârâtul D.C.D. împotriva Deciziei civile nr. 168 din 27 iunie 2013 a Curții de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 13 februarie 2014.